

Preek 10 juli 2022; ds. Rein Algera, Zoetermeer

Bijbellezingen: Lucas 5: 1 – 11 en Johannes 21: 4 – 11

Twee Evangelieverhalen met duidelijke overeenkomsten en met duidelijke verschillen. Duidelijk verschil is natuurlijk dat het eerste verhaal uit het *begin* van Lucas komt – Lucas 5 en het tweede helemaal aan het *eind* van Johannes staat: Johannes 21.

Maar er zijn ook duidelijke overeenkomsten. In beide gevallen zitten vissers na een nacht lang ploeteren met een lege boot. Dan zegt Jezus: probeer het *nóg* een keer. En dat doen ze. Waarom?

Lucas vertelt dat Petrus – hoofdpersoon in beide verhalen – zegt: *nou, we zijn de hele nacht bezig geweest, maar we hebben niks gevangen. Maar omdat u het zegt proberen we het nog een keer.*

Nu kun je denken: dat zegt Petrus schouderophalend. *Ach, baat het niet dan schaadt het niet.* Toch is dat in dit geval niet waarschijnlijk. Lucas heeft net verteld dat Jezus een indrukwekkende preek heeft gehouden in de synagoge en daarna een groot aantal zieken genezen heeft. Daar was Petrus bij. Hij weet dus wat Jezus kan. Dus het is hier geen onverschilligheid. Veel waarschijnlijker: vertrouwen. *Jezus zegt dit niet zomaar...*

Je kunt doen wat iemand zegt, zelfs als het tegen je eigen ervaring of de logica ingaat. Omdat je die ander vertrouwt. Omdat je vaak genoeg gezien hebt dat de ander toch gelijk had.

Zelf heb ik geleerd om in bepaalde zaken toch maar naar Anita te luisteren, ook al denk ik zelf dat het anders moet. Ik heb te vaak ongelijk gehad, om dat niet te doen...

Vertrouwen in de ander dus, dat kan je motiveren om iets te doen. Dat moet het toch ook voor Petrus zijn geweest. Waarom zou een ervaren en koppige visser anders naar het advies van de zoon van een timmerman luisteren...

Bij Johannes, in dat tweede verhaal vanmorgen, ligt dat net wat anders. Daar zijn Petrus en de andere vissers nog op het meer. Net als bij Lucas hebben ze na een nacht lang vissen niets gevangen. Dan zegt een man aan de oever: *probeer het nog een keer aan stuurboord.* Johannes vertelt nadrukkelijk: zij wisten niet dat het Jezus was die dat zei. Toch doen ze het. Waarom?

Je kunt soms ook dingen doen op je intuïtie. Niet omdat het logisch is – die ervaren vissers hebben natuurlijk alles al geprobeerd –, maar omdat iets in jezelf, of iets in de stem van die ander zegt: doe het toch maar. Dat ligt de meesten van ons niet zo. Zelf vind ik dat ook lastig. Ik wil een keuze liever berekenen. Maar ik heb ook geleerd dat het de moeite waard is om meer op je intuïtie te vertrouwen. Want *verstand* en *intuïtie* zijn geen tegenstellingen, ze vullen elkaar aan tot wijsheid. Misschien heeft dat wel meer met de Heilige Geest te maken dan wij vaak denken...

Wel, op intuïtie gooien Petrus en de andere vissers in het verhaal van Johannes opnieuw hun netten uit. Dwars tegen hun visserslogica in. Dan worden ze overweldigd door het wonder. Een barstensvol net; 153 vissen maar liefst. Ja 153, waarom dat getal hier?

Nou, ik wou dat het anders was, maar dat weten we gewoon niet. Wel zijn daar zijn in de loop van de tijd heel veel speculaties over geweest. Kerkvader Hieronimus – hij leefde rond 400 – heeft een mooie uitleg. Hij vertelt dat er in die tijd 153 verschillende vissoorten bekend waren.

Kijk, en dan krijgt dat getal ineens wel een bijzondere betekenis. Want dan kun je de vergelijking trekken met mensen. Alle soorten vis voor alle volken. Alle mensen zijn vertegenwoordigd in dat net.

En dat brengt je dan weer terug bij Lucas, de eerste Bijbellezing vanmorgen. In het laatste vers zegt Jezus tegen Petrus: *wees niet bang, voortaan zul je mensen vangen.*

Ah, wat prachtig! Want dat brengt onze twee verhalen van vanmorgen heel bijzonder bij elkaar! Wat Jezus aan het begin van Lucas voorspelt krijgt z'n vervulling aan het eind van Johannes! Petrus en de andere leerlingen hebben 153 vissen gevangen. D.w.z.: zij zijn vissers van alle volken geworden! Vissers van mensen, en niemand valt buiten de boot...

En toch. Dit beeld wringt ook. Het maakt ook ongemakkelijk. Vissers van mensen. Alle volken in een netje.

Ik heb zelf vroeger regelmatig gevist. Hengeltje, dobbertje, stukje brood of een worm aan het haakje. En dan ging de vis in een netje. Gevangen. Dat is toch ook geen prettig beeld...

In zulke gevallen is het altijd goed om nog wat beter naar de tekst te kijken. Met name naar het Grieks. Jezus zegt dus tegen Petrus: *wees niet bang, voortaan zul je mensen vangen*. Voor dat *vangen* gebruikt Jezus het Griekse *zogreo*. Dat is belangrijk. Want dat is niet zozeer *vangen*, maar dat is *opvangen*. Niet *weg-vissen*, maar *op-vissen*.

In dat Griekse *zogreo* zit het woord *zo* van *zoogdier*, *zoöloog*, het Engelse woord voor dierentuin: *zoo*. *Zo-o* is: leven. En dat betekent dus dat Jezus niet van Petrus vraagt om mensen te gaan *vangen*, maar *op-vangen en in leven houden*. Dát wordt hun missie als ze met Jezus meegaan.

En daarbij laat Jezus het niet bij woorden. Nee, heel praktisch gebeurt er ook echt iets. Want zowel bij Lucas als bij Johannes betekent de vangst van al die vissen dat veel mensen in de dorpen die avond en later goed te eten hadden.

Vissers van mensen worden is dus: op-vissen, op-vangen van mensen; doen wat Jezus doet: voeden, verzorgen, een leefbaar leven geven. Niet aan de theorie – mooi preken –, maar aan de praktijk – praktische hulp – moeten mensen kunnen zien dat je volgeling van Jezus bent.

Zogreo: vang mensen op, hou mensen in leven!

Dat is de betekenis dus van die laatste zin in het verhaal van Lucas. Maar ook de laatste zin in het verhaal van Johannes heeft een diepe betekenis. Hij schrijft: *Jezus nam het brood en gaf hun ervan, en hij gaf hun ook vis*. Jezus deelt heel praktisch voedsel uit. Maar die laatste woorden zijn ook symbolisch.

Hij gaf hun ook vis. Wel, juist de vis is in het Christendom ook beeld voor Jezus zelf. *Visje tekenen in het zand*.

Het Griekse woord voor vis is ICHTHUS. Wel, ICHTHUS is een acroniem, een letterwoord. Iedere letter in dat woord staat ergens voor:

De I	(iota)	Ièsous	Jezus
De CH	(chi)	Christos	Christus
De TH	(thèta)	Theou	Gods
De Y	(Ypsilon)	Huius	Zoon
De S	(Sigma)	Soter	Redder

De laatste zin bij Johannes is: Jezus gaf de leerlingen vis. Jezus geeft zichzelf – als voorbeeld voor zijn leerlingen. Dat is het ultieme beeld waar Johannes heel zijn evangelie naar toe werkt: het offer van Jezus aan het kruis en de reactie van God in de opstanding.

Goede Vrijdag - Jezus heeft zijn leven, heeft zichzelf gegeven.

Pasen - God heeft Jezus het leven teruggegeven.

Wel, wij zijn leerlingen van Jezus, net als die vissers toen. Wat betekent dat dan nu voor ons, voor mij? Die 153. Het getal voor álle volken, alle mensen. Voor iedereen, hoe verschillend we ook zijn.

Wij zijn allemaal *opgevangen* door God. En dat mogen wij als leerlingen van Jezus dus ook betekenen voor elkaar. En wat wij kunnen, dat telt. Is goed genoeg.

U, jij, ik, wij zijn één van die 153. *Zogreo*, in het voetspoor van Jezus. Dat betekent niet dat je pas Christen bent als je je leven verliest aan de dood. Nee, je bent Christen door hoe je leeft!

Amen